

Notitie externe veiligheid

Project > Uithuizen, De Tille

Projectnummer > 2022-0259

Datum > 5 juli 2022

Adviseur > Ruben Laman

Mail > r.laman@lycens.nl

Mobiel > 06 10 98 43 15

Aanleiding

Initiatiefnemers hebben het gezamenlijk het voornemen om de bestaande zorglocatie 'De Tille' te Uithuizen te herontwikkelen naar een nieuw, modern en aardbevingbestendig zorgcomplex. Het bestaande zorgcomplex kent 24 wooneenheden, om te voorzien in de veranderende vraag en vormen van zorg wordt het complex herontwikkeld tot een woonzorgcomplex met verschillende clusters met in totaal maximaal 104 wooneenheden. Onderstaande figuur 1 geeft een impressie van het plangebied en de bestaande situatie.

Plangebied

Het plangebied aan de Oude Tilsterweg 23 bestaat uit een bestaand zorgcomplex met omliggende gronden in de bebouwde kom, aan de rand van de kern Uithuizen. De begrenzing van het plangebied is in figuur 1 weergegeven. Voor de begrenzing van het plangebied zijn de percelen welke bekend staan als kadastrale gemeente Uithuizen, sectie E, nummers 3945, 3946 en Sectie H nummers 243 (ged.), 960 en 499 aangehouden.

Bouwplan

Initiatiefnemers zijn voornemens maximaal 104 woonzorgenheden te realiseren. Naast de realisatie van de wooneenheden worden de gronden ingericht met een theehuis, verschillende vormen van groen, parkeerruimte, infrastructuurle voorzieningen en een dierenweide. Figuur 2 een impressie van het concept inrichtingsplan. Omdat het initiatief voorziet in de realisatie van gevoelige objecten (wooneenheden voor kwetsbare personen) dient het aspect externe veiligheid onderzocht te worden.

Cluster – Cosis

Doelgroep

Mensen met een verstandelijke beperking voor wie wonen met begeleiding en verzorging noodzakelijk is. Het gaat om zowel jongeren, volwassenen als ouderen (18 jaar of ouder) die oorspronkelijk uit Uithuizen of omgeving komen. Ze kunnen 24 uur per dag een beroep doen op een van de medewerkers. Hiervoor ontvangen ze een indicatie vanuit de Wet langdurige zorg (VG 3 t/m 6).

Aantallen

30 wooneenheden. De 30 wooneenheden zijn onderverdeeld in drie clusters, waarvan twee clusters over een corridoronsluiting beschikken en het andere cluster een galerijontsluiting.

Cluster – Lentis

Doelgroep

Mensen met ernstige psychische problemen die ongemakken ervaren op meerdere levensgebieden (gezondheid, werk en inkomen, sociale relaties) en daardoor langdurige zorg en ondersteuning nodig hebben. Het gaat om mensen van 21 jaar of ouder, waarbij de gemiddelde leeftijd tussen de 45 en 50 jaar ligt. Er is een indicatie vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) voorhanden.

Aantallen

25 wooneenheden voorledig met galrijontsluiting.

Brandveiligheid

De brandveiligheidsvoorzieningen zijn gebaseerd op de gebruiksfuncties van het gebouw. Voor de bouwdelen met een corridorontsluiting is de functie: Wonen met zorg – 24-uurs zorg - groepszorgwoning. Voor de bouwdelen met een galerijontsluiting is de functie: Wonen met zorg – 24-uurs zorg – zorgclusterwoning.

Op basis van deze functies wordt er een brandmeld- en ontruimingsinstallatie met volledige respectievelijk gedeeltelijke bewaking aangebracht.

Beoordeling externe veiligheid

Initiatiefnemers zijn voornemens een zorgcomplex voor kwetsbare personen te realiseren. Om deze ontwikkeling mogelijk te maken moet een ruimtelijke besluit worden genomen. In het kader van dit ruimtelijke besluit moet, omdat er kwetsbare objecten (wooneenheden voor kwetsbare personen) worden gerealiseerd, het aspect externe veiligheid worden onderzocht. Nieuwe kwetsbare objecten mogen niet binnen de risicocontour van bestaande risicobronnen liggen. Veelvoorkomende risicobronnen zijn risicovolle inrichtingen, transportassen voor gevaarlijke stoffen en luchthavens.

Bij de realisatie van kwetsbare objecten nabij risicovolle inrichtingen zijn de volgende vragen relevant:

- Is bij de nieuwe ontwikkeling sprake van een goed woon- en verblijfsklimaat?
- Wordt niemand onevenredig in zijn belangen geschaad?

Om de bovenstaande vragen te kunnen beantwoorden dienen verschillende informatiebronnen omtrent externe veiligheid te worden geraadpleegd, voorliggende Notitie Externe Veiligheid voorziet hierin.

Beleid

Het externe veiligheidsbeleid is gericht op de beperking en/of beheersing van de risico's voor de omgeving vanwege gevaarlijke stoffen binnen inrichtingen en het vervoer van gevaarlijke stoffen over weg, water, spoor, of door buisleidingen. Het uitgangspunt van het beleid is dat burgers voor de veiligheid van hun omgeving mogen rekenen op een minimaal beschermingsniveau (plaatsgebonden risico). Daarnaast moet de kans op een groot ongeluk met meerdere slachtoffers (groepsrisico) worden afgewogen en verantwoord bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen binnen het invloedsgebied van een risicobron. Strategieën

> Rijksbeleid

Externe veiligheid heeft betrekking op locaties waar een ongeval met gevaarlijke stoffen kan plaatsvinden, waardoor personen die geen directe relatie hebben tot de risicovolle activiteit zouden kunnen komen te overlijden. Bij een ruimtelijke besluit voor het toelaten van (beperkt) kwetsbare objecten moet worden getoetst aan risiconormen en veiligheidsafstanden. Dit is met name relevant op korte afstand van risicobronnen. Indien een (beperkt) kwetsbaar object wordt toegelaten binnen het invloedsgebied van een belangrijke risicobron, moet het groepsrisico worden verantwoord. Bovendien is het van belang om af te wegen in hoeverre nieuwe risicobronnen binnen een plangebied worden toegestaan.

Voor de beoordeling van een ruimtelijk plan moet voor externe veiligheid worden vastgesteld of het plangebied is gelegen binnen het invloedsgebied van specifieke risicovolle inrichtingen, relevante transportroutes voor het vervoer van gevaarlijke stoffen of relevante buisleidingen. Toetsingskaders zijn het "Besluit externe veiligheid inrichtingen" (Bevi), het "Besluit externe veiligheid transportroutes" (Bevt) en het "Besluit externe veiligheid buisleidingen" (Bevb). Daarnaast zijn in het Vuurwerkbesluit en het Activiteitenbesluit milieubeheer veiligheidsafstanden genoemd die rond stationaire risicobronnen, niet zijnde een Bevi-inrichting, moeten worden aangehouden.

Risicovolle bronnen

Externe veiligheid gaat over het beheersen van de risico's voor de omgeving ten gevolge van:

- het vervoer van gevaarlijke stoffen over weg, water, spoor en door buisleidingen;
- het gebruik, de opslag en de productie van gevaarlijke stoffen (inrichtingen);
- het luchtvaartverkeer;
- windturbines.

In het onderhavige plan wordt geen van de bovenstaande risicovolle bronnen gerealiseerd.

(Beperkt) kwetsbare objecten

In artikel 1, eerste lid, onderdelen b en l, van het Bevi staat wat een beperkt kwetsbaar object en een kwetsbaar object is. Kenmerken van kwetsbare objecten zijn:

- de aanwezigheid van of grote groepen mensen of
- verminderd zelfredzame personen als kinderen, gehandicapten en ouderen.

Het planvoornemen voorziet in de realisatie van kwetsbare objecten, namelijk wooneenheden voor (onder andere) minder zelfredzame personen. Dit betekent dat beoordeeld dient te worden of sprake is van risicobronnen in de nabije omgeving van de beoogde ontwikkeling die mogelijk een belemmering kunnen opleveren. In het plan worden geen risicovolle inrichtingen gerealiseerd. Er hoeft derhalve niet te worden beoordeeld of het plan een risico vormt voor buiten het plangebied gelegen (beperkt) kwetsbare objecten. Onderstaande tabel geeft een overzicht van (beperkt) kwetsbare objecten waar mogelijk sprake van kan zijn.

Kwetsbare objecten	Beperkt kwetsbare objecten
Woningen, woonschepen en woonwagens	Verspreid liggende woningen (max 2/ha)
Ziekenhuizen, bejaarden- en verpleeghuizen e.d.	Dienst en bedrijfswoningen
Scholen en dagopvang minderjarigen	Kantoorgebouwen (< 1.500 m ²)
Kantorengebouwen en hotels (> 1.500 m ²)	Kantorengebouwen en hotels (< 1.500 m ²)
Winkelcentra (> 1.000 m ² > 5 winkels)	Winkels
Winkel met supermarkt (> 2.000 m ²)	Sport-, kampeer-, en recreatieterreinen
Kampeer- en verblijfsrecreatieterreinen (> 50 pers.)	Bedrijfsgebouwen
Andere gebouwen met veel personen gedurende een groot deel van de dag	Objecten met hoge infrastructurele waarde

Risiconormen

Het begrip risico wordt in beeld gebracht door middel van twee begrippen; plaatsgebonden risico en groepsrisico. Daarnaast is het Plasbrandaandachtsgebied van belang.

Plaatsgebonden risico (PR)

Het risico op een plaats buiten een inrichting, uitgedrukt als de kans per jaar dat een (fictief) persoon die onafgebroken en onbeschermd op die plaats zou verblijven, overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval binnen die inrichting waarbij een gevaarlijke stof of gevaarlijke afvalstof betrokken is. Voor kwetsbare objecten geldt een grenswaarde voor het plaatsgebonden risico van 10^{-6} per jaar. Voor beperkt kwetsbare objecten is voornoemde waarde een richtwaarde. Van deze richtwaarde kan, mits goed gemotiveerd, worden afgeweken. Onderstaande figuur 3 geeft een weergave van het plaatsgebonden risico met daarbij de invloedsgebieden.

Groepsrisico (GR)

De cumulatieve kansen per jaar dat ten minste 10, 100 of 1.000 personen overlijden als rechtstreeks gevolg van hun aanwezigheid in het invloedsgebied van een inrichting en een ongewoon voorval binnen die inrichting waarbij een gevaarlijke stof of gevaarlijke afvalstof betrokken is. Voor het groepsrisico geldt geen grenswaarde maar een oriëntatie-waarde (figuur 4).

Elke toename van het groepsrisico dient verantwoord te worden. Bij het PR is het dus niet van belang of er daadwerkelijk personen op die bepaalde locatie aanwezig zijn. Voor het GR geldt dat in een gebied waar zich geen personen bevinden het GR gelijk aan nul is. Voor het GR geldt dat hoe meer slachtoffers bij een ongeval in één keer kunnen vallen hoe lager (strenger) de norm. Grote slachtofferaantallen geven namelijk meer kans op maatschappelijke ontwrichting.

Invloedsgebied

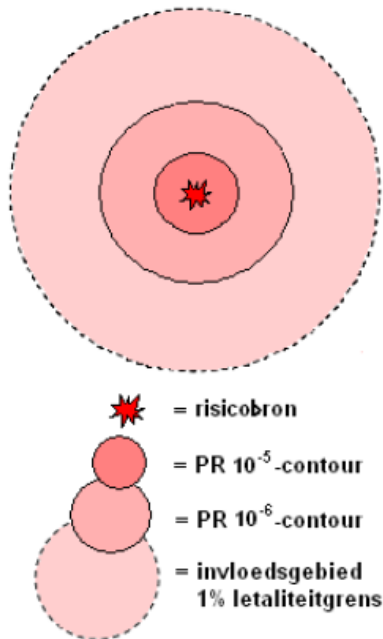
Het invloedsgebied is het gebied waarin personen nog worden meegeteld voor de berekening van het groepsrisico. Dit gebied wordt bepaald door de berekening van het grootst mogelijke ongeval waar nog bij 1% van de blootgestelde personen dodelijk letsel optreedt (de 1%-letaliteitsgrens).

In het Bevi, Bevt en het Bevb is een verplichting tot verantwoording van het groepsrisico opgenomen. Deze verantwoordingsplicht houdt in dat iedere wijziging met betrekking tot planologische keuzes moet worden onderbouwd én verantwoord door het bevoegd gezag. Hierbij geeft het bevoegd gezag aan of het groepsrisico in de betreffende situatie aanvaardbaar wordt geacht. In het Bevi, Bevt en het Bevb zijn bepalingen opgenomen waaraan deze verantwoording dient te voldoen. Conform de Bevt dient bij een significante toename van het groepsrisico of een overschrijding van de oriëntatiewaarde het groepsrisico verantwoord te worden. De verantwoording van het groepsrisico is conform het Bevi van toepassing indien sprake is van een ruimtelijke ontwikkeling binnen het invloedsgebied van een Bevi-inrichting. In het Bevb is voor de verantwoordingsplicht een onderscheid gemaakt tussen het 100%-letaliteitsgebied en het 1%-letaliteitsgebied.

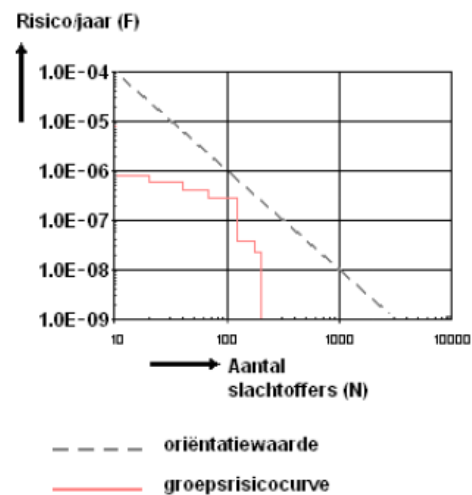
Binnen eerstgenoemd gebied geldt een 'uitgebreide' verantwoordingsplicht, in laatstgenoemd gebied dient alleen bestrijdbaarheid en zelfredzaamheid beschouwd te worden, hier volstaat een 'beperkte' verantwoording.

Plasbrandaandachtsgebied (PAG)

Het Plasbrandaandachtsgebied (PAG) beschrijft de zone nabij wegen en spoorwegen die gebruikt worden voor grotere hoeveelheden transporten van gevaarlijke stoffen. In het Basisnet is voor het PAG een zone van 30 meter naast de infrastructuur opgenomen, afhankelijk van de soort infrastructuur wordt het meetpunt bepaald. De aanwezigheid van een PAG wordt bepaald aan de hand van de in het Basisnet vermelde gegevens. Voor plangebieden binnen een PAG gelden conform paragraaf 2.3 van de Regeling Bouwbesluit 2012 aanvullende bouweisen.

Figuur 3: Weergave van plaatsgebonden risico en invloedsgebied.

Figuur 4: Groepsrisicografiek met oriëntatiewaarde.

> Provinciaal basisnet voor het vervoer van gevaarlijke stoffen

Het provinciaal basisnet Groningen is het antwoord op de Nota Vervoer gevaarlijke stoffen waarin een borging van risicoafstanden als gevolg van transporten van gevaarlijke stoffen wordt aangekondigd. Het doel is om deze transportroutes vast te leggen en een systeem te creëren waarbij rekening kan worden gehouden met de dynamiek van transport en toekomstige groei. Om dit te bereiken zijn in de Geconsolideerde Omgevingsverordening juni 2022 rondom een aantal aangewezen transportroutes (de grotere weg-, spoor- en waterinfrastructuur) veiligheidszones opgenomen. Onderstaand worden de zones weergegeven:

- Veiligheidszone 1 provinciale wegen: zone langs wegen in verband met plaatsgebonden risico (PR max) provinciale wegen. Gemeten vanaf het midden van de buitenste weg kanten;
- Veiligheidszone 2 invloedsgebied provinciaal basisnet Groningen: bevat een nadere verantwoording van het groepsrisico en biedt inzicht in de manier waarop rekening is gehouden met het advies van de Veiligheidsregio Groningen. Wordt gemeten vanaf de buitenrand van de transportroute;
- Veiligheidszone 3 transport: veiligheidszone rondom wegen en spoorwegen in verband met de bescherming van minder zelfredzame personen. Deze zone is bepaald op 30 meter gemeten vanaf de buitenste wegkanten van de wegen vanaf de buitenste spoorstaven van de spoorbundel voor het doorgaand verkeer.

Veiligheidszone 2 invloedsgebied
provinciale wegen
Thema: milieu, veiligheid
Gebiedsbegrenzing: exact

Figuur 5: Ligging plangebied ten opzichte van invloedsgebied provinciale wegen

Toetsing van het initiatief

Een bestemmingsplan binnen de 'Veiligheidszone 3 transport' mag niet voorzien in de bouw van nieuwe objecten voor minder zelfredzame personen. Het initiatief, dat de bouw van nieuwe objecten voor minder zelfredzame personen mogelijk maakt, ligt niet binnen deze zone.

Uit de inventarisatie van de omgevingsverordening volgt dat het overgrote deel van het plangebied in de veiligheidszone 2 'Veiligheidszone 2 invloedsgebied provinciaal basisnet Groningen' is gelegen (figuur 5). Voor het deel van het plangebied waar deze veiligheidszone van toepassing is geldt conform de geconsolideerde omgevingsverordening juni 2022 artikel '2.23.3 Invloedsgebied provinciaal basisnet Groningen'. In dit artikel is het bij beleid vastgestelde invloedsgebied van de wegen die onderdeel uitmaken van het provinciaal basisnet Groningen vastgelegd. Hierbij is aansluiting gezocht bij de vuistregels van het landelijke basisnet. Aan de hand van de referentiewaarden en de vuistregels is het invloedsgebied bepaald.

In het artikel '2.23.3 Invloedsgebied provinciaal basisnet Groningen' zijn de volgende bepalingen opgenomen:

1. De toelichting op een bestemmingsplan dat betrekking heeft op de op kaart 3 aangegeven 'veiligheidszone 2 invloedsgebied provinciale wegen' bevat een nadere verantwoording van het groepsrisico en biedt inzicht in de manier waarop rekening is gehouden met het advies van de Veiligheidsregio Groningen.
2. In afwijking van het eerste lid kan in de toelichting op een bestemmingsplan dat betrekking heeft op de op kaart 3 aangegeven 'veiligheidszone 2 invloedsgebied provinciale wegen' worden volstaan met een beperkte groepsrisico verantwoording, als:
 - a. het plangebied geheel is gelegen op een afstand van minimaal 200 meter van de betreffende infrastructuur; of

- b. in het vigerende, minder dan 10 jaar geleden vastgestelde, bestemmingsplan reeds een nadere verantwoording van het groepsrisico is opgenomen en het bestemmingsplan voorziet in de toevoeging van:
 - maximaal 41 woningen per hectare buiten de PRmax; of
 - maximaal 3000 m² bruto vloeroppervlakte kantoorruimte per hectare buiten de PRmax; of
 - maximaal 3000 m² bruto vloeroppervlakte winkelruimte per hectare buiten de PRmax; of
 - maximaal 100 personen per hectare buiten de PRmax in de vorm van objecten of een combinatie van objecten die leiden tot een personen dichtheid van maximaal 100 per hectare.
3. Wanneer op grond van het tweede lid, geen nadere verantwoording van het groepsrisico in de toelichting op het bestemmingsplan wordt opgenomen, wordt in de toelichting op het bestemmingsplan de reden daarvan aangegeven.
4. Eventuele berekeningen voor een nadere verantwoording van het groepsrisico moeten worden gemaakt op basis van de in tabel 1 en tabel 2 van bijlage 1 opgenomen referentiewaarden.

De afstand van de beoogde wooneenheden tot de betreffende infrastructuur, bedraagt circa 237 meter. Het plangebied ligt niet in zijn geheel buiten de 200 meter contour, de dierenweide ligt op een kleinere afstand. Binnen de dierenweide verblijven echter het overgrote gedeelte van de tijd geen personen.

Derhalve kan gesteld worden dat het plangebied, op een afstand groter dan 200 meter van de infrastructuur is gelegen, en daarom kan conform artikel 2.23.3 lid 2 in het bestemmingsplan worden volstaan met een beperkte verantwoording van het groepsrisico. In de begripsbepalingen van de omgevingsverordening is het volgende opgenomen met betrekking tot deze beperkte verantwoording:

- a. *beperkte (groepsrisico) verantwoording: verantwoording groepsrisico waarin in ieder geval wordt ingegaan op:*
 - *de mogelijkheden tot voorbereiding van bestrijding en beperking van de omvang van een ramp of zwaar ongeval op de desbetreffende transportroute, ook in het licht van de aangebrachte of aan te brengen ruimtelijk relevante bouwkundige voorzieningen; en*
 - *voor zover dat besluit betrekking heeft op nog niet aanwezige kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten, de mogelijkheden voor personen om zich in veiligheid te brengen als zich op die transportroute een ramp of zwaar ongeval voltrekt;*

Ruimtelijke inventarisatie risicobronnen

Naast bovengenoemde risicovolle transportas is een inventarisatie gemaakt van mogelijke andere risicobronnen in de omgeving van het plangebied. Onderstaande figuur toont aan dat zich in de omgeving weinig risicobronnen bevinden. De dichtstbijzijnde bij het plangebied gesitueerde risicobron bevindt zich op ruim 1.000 meter ten noorden van het plangebied. Deze afstand is dermate groot dat deze bron geen belemmering vormt voor het plan.

Het plangebied ligt niet binnen het invloedsgebied van transportassen als buisleidingen, waterwegen of spoorwegen. In voorgaande toetsing aan de provinciale omgevingsverordening is aangetoond dat de provinciale weg nabij het plangebied geen belemmering vormt voor het initiatief. Ook ligt het plan buiten het met oranje kleur weergegeven aardbevingsgebied.

Geconcludeerd wordt dat in het bestemmingsplan kan worden volstaan met een beperkte verantwoording van het groepsrisico. In beginsel vormt het aspect externe veiligheid daarmee geen belemmering voor het planvoornemen.

Conclusie

Voorliggende notitie wordt beoordeling gedeeld met de veiligheidsregio Groningen waarna deze een advies heeft geeft ten aanzien van het initiatief.